

MARDEN-WALKERI SÜNDROOM

ORPHA: 2461 OMIM #248700

Esinemissagedus: < 1 / 1 000 000

Ülevaade

Marden-Walkeri sündroom on haruldane embrüogeneesi käigus tekkiv arengurike. Haigus mõjutab kõige rohkem sidekude. Iseloomulikud on spetsiifilised näojooned, kitsas ja/või kõrge suulagi, väike ja liiga kaela juures olev alalõug, liigeste kontraktuurid ja kasvupeetus. Teisteks sümptomiteks võib veel olla vähe liikuv nn maski-laadne nägu, madalamal asetsevad kõrvad, arengupeatus, aeglustunud liigutused ja reaktsioonid, küfoskolioos ning arahnodaktüülia. Sündroom esineb rohkem meessoost inimestel. Täpne levimus on teadmata, üle maailma on kirjeldatud 30-50 juhtu.

Tekkepõhjused

Kõik täpsed tekkepõhjused on teadmata. Marden-Walkeri sündroomi ühe põhjusena on leitud heterosügootne muutus *PIEZO2* geenis (18p11.22-p11.21). Kõiki teised tekkepõhjuseid ei ole veel tuvastatud, kuid tõenäoliselt on tegemist närvisüsteemi arenguhäirega. Haigust diagnoositakse kliinilise pildi ja molekulaargeneetiliste testide alusel.

Kliiniline pilt

Marden-Walkeri sündroomiga patsientidel on spetsiifilised näojooned, nagu ebatavaline lõug, ptoos, lame ninajuur ja madalal asetsevad kõrvad. Iseloomulikud on liigeste kontraktuurid, mis piiravad liikumist, huule- ja suulaelõhe, kõrge kitsas suulagi ning aeglased liigutused. Mõned levinumad Marden-Walker sündroomi sümptomid on välja toodud tabelis 1.

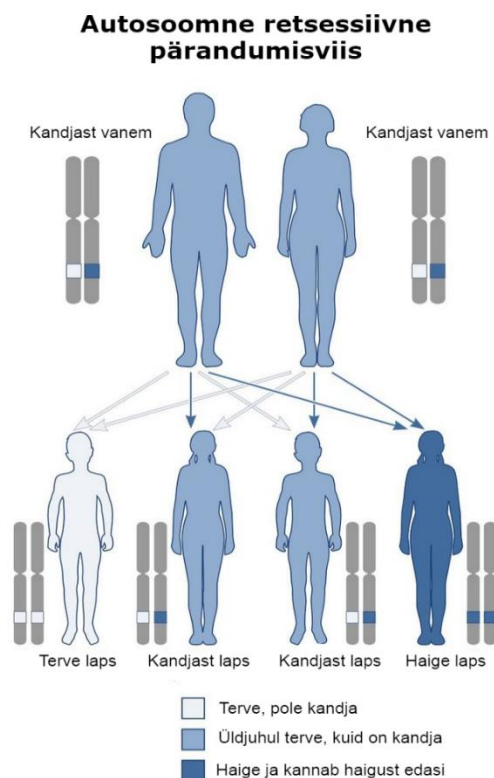
Tabel 1. Levinumad Marden-Walkeri sündroomi sümptomid.

Skeletilihaste aplaasia/hüpoplaasia >80%	<i>Lihaste alaareng või puudumine.</i>
Arahnodaktüülia >80%	<i>Pikad ja peenikesed sõrmed. Saab hinnata Steinbergi ja Walkeri tunnuste abil.</i>
Mitmed kaasasündinud kontraktuurid >80%	
Lõhestunud uvula >80%	<i>Suulae keskel asuva nibujätke ehk uvula lõhestumine.</i>
Huule- ja/või suulaelõhe >80%	
Kasvupeetus >80%	

Toitumisraskused >80%	Probleeme mälumise, neelamise ja imemisega.
Kognitiivse arengu mahajäämus >80%	
Hüpotoonia >80%	Madal lihastoonus, lihaspingutus pole piisav.
Intellektipuu >80%	
Liigeste jäikus >80%	
Madalal asetsevad kõrvad >80%	
Maski-laadne nägu >80%	Ilma näoilmeta nägu, kus silmad on fikseeritud ühte punkti ja suu on natuke avatud.
Mikrotsefaalia >80%	Pea väike ümbermõõt (<-2 SD).
Ptoos >80%	Ülemise silmalau allavaje.
Küfoos, skolioos 30-80%	Selgroo kõverdused.
Rinnaku deformatsioonid 30-80%	Lehterrind või tuvirind.

Pärandumine

Pärandumisviis pole hetkel selge. Arvatakse, et osad Marden-Walkeri sündroomi juhtumid päranduvad edasi autosoom-retsessiivselt (joonis 1). Haiguse avaldamiseks on vaja saada mõlemalt vanemalt vigane alleel. Ühe vigase alleeli saamisega on patsient kandja ning võib geenimuutust edasi pärandada. On kirjeldatud ka *PIEZO2* geenist tulenevat Marden-Walkeri sündroomi, mis pärandub autosoom-dominantselt, järglastel on sellisel juhul 50% tõenäosus pärida haigus (joonis 2).

Joonis 1. Autosoomne retsessiivne pärandumisviis. Modifitseeritud. Wikimedia Commons, 2023

Jälgimine ja ravi

Ravi on sümptomaatiline ja haarab mitut spetsialisti. Füsioteraapia on tugevalt soovitatud.

Prognoos

Intellektipuue on tavaliselt raske, aga liigete kontraktuurid ei ole progresseeruvad ning võivad füsioteraapiaga väheneda. Pikaajaline prognoos on halb komplikatsioonide tõttu, sh luustiku deformatsioonid, kopsupõletikud, gastrointestinaalsed komplikatsioonid.

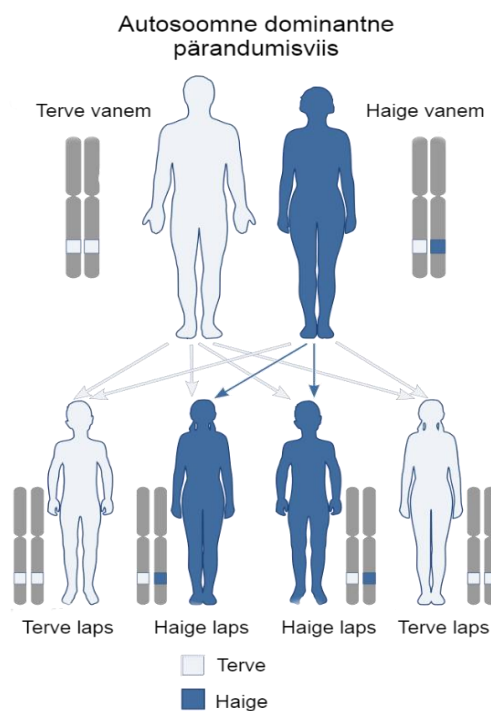
Kasutatud kirjandus

<https://rarediseases.org/>

<https://www.omim.org/>

<https://www.orpha.net/>

<https://rarediseases.info.nih.gov/> (GARD)

Joonis 2. Autosoomne dominantne pärandumisviis. Modifitseeritud. Wikimedia Commons, 2023